

ISTRAŽIVANJE: ODNOS FINACIJSKIH STRUČNJAKA PREMA ŠTEDNJI

U travnju 2011. godine proveli smo Istraživanje o odnosu financijskih stručnjaka prema štednji putem online ankete. Predstavljamo rezultate istraživanja i zahvaljujemo financijskim stručnjacima koji su izdvojili vrijeme i ispunili upitnik¹.

PROFIL FINACIJSKOG STRUČNJAKA

U Tablici 1. prikazan je profil ispitanika.

Izdvajamo:

- + 59% ispitanika su žene.
- + Prosječna dob ispitanika je 37 godina.
- + 58% ispitanika je u braku ili izvanbračnoj zajednici, a 50% ima djecu koju uzdržava.
- + 83% ispitanika ima višu/visoku stručnu spremu ili magisterij.
- + 66% ispitanika živi u vlastitoj kući/stanu.
- + 95% ispitanika je trenutno u radnom odnosu.

¹ N=294

Spol	Žene	Muškarci	Ukupno
Prosječna dob ispitanika	37	37	37
Obiteljski status			
Oženjen/Udana/Izvanbračna	57%	58%	58%
Neoženjen/Neudana	43%	42%	42%
Broj djece			
Nema djecu	49%	52%	50%
1 dijete	30%	25%	27%
2 djece	18%	20%	19%
3 djece	2%	3%	3%
4 i više djece	1%	0%	1%
Prosječan broj djece			
Prosječan broj djece	0,77	0,75	0,76
Stručna sprema			
SSS	16%	18%	17%
VŠS	17%	9%	14%
mr.	61%	55%	59%
dr.sci.	6%	18%	10%
Status stanovanja			
Vlastita kuća	23%	22%	22%
Vlastiti stan	43%	47%	44%
Podstanarstvo	8%	17%	12%
Kod roditelja	24%	14%	20%
Ostalo	2%	0%	2%
Radni odnos			
Da	94%	95%	95%
Ne	6%	5%	5%

Tablica 1.

Od ukupnog broja ispitanika koji su pristupili anketi, 71% ocjenjuje da pripada srednjem, 20% visokom, a 9% niskom prihodovnom razredu.

U visokom prihodovnom razredu veći je udio muškaraca (23%) u odnosu na udio žena (17%).

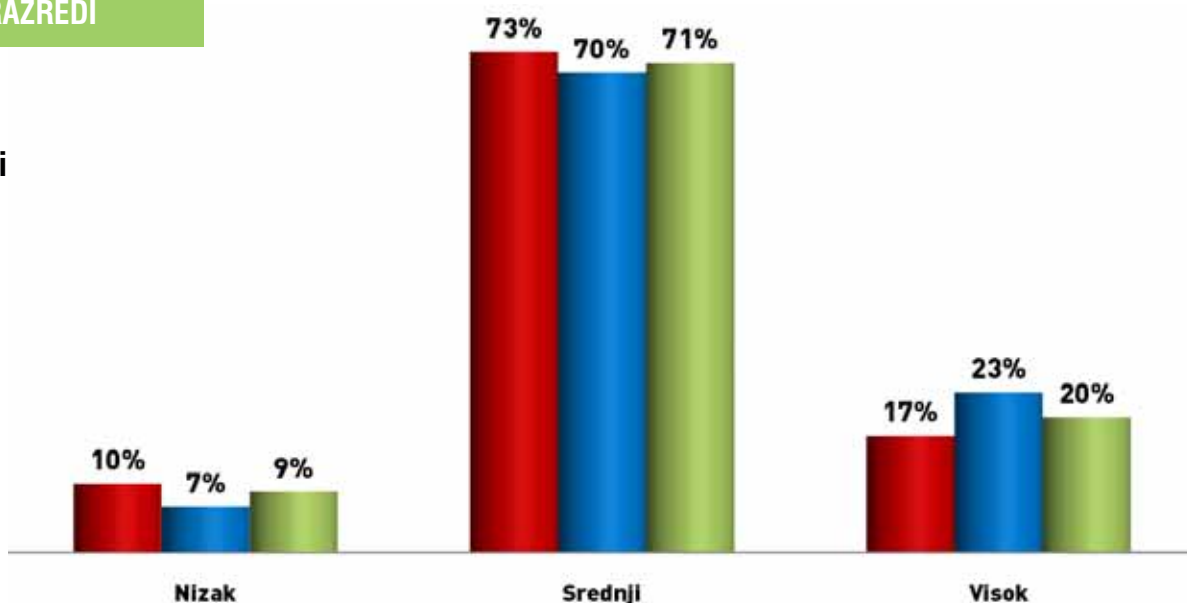
Najzastupljenije dobne skupine po prihodovnim razredima su sljedeće:

- + Nizak prihodovni razred: 19 -29 godina
- + Srednji prihodovni razred: 40 – 49 godina
- + Visok prihodovni razred: 30 – 39 godina

Slika 1.

PRIHODOVNI RAZREDI

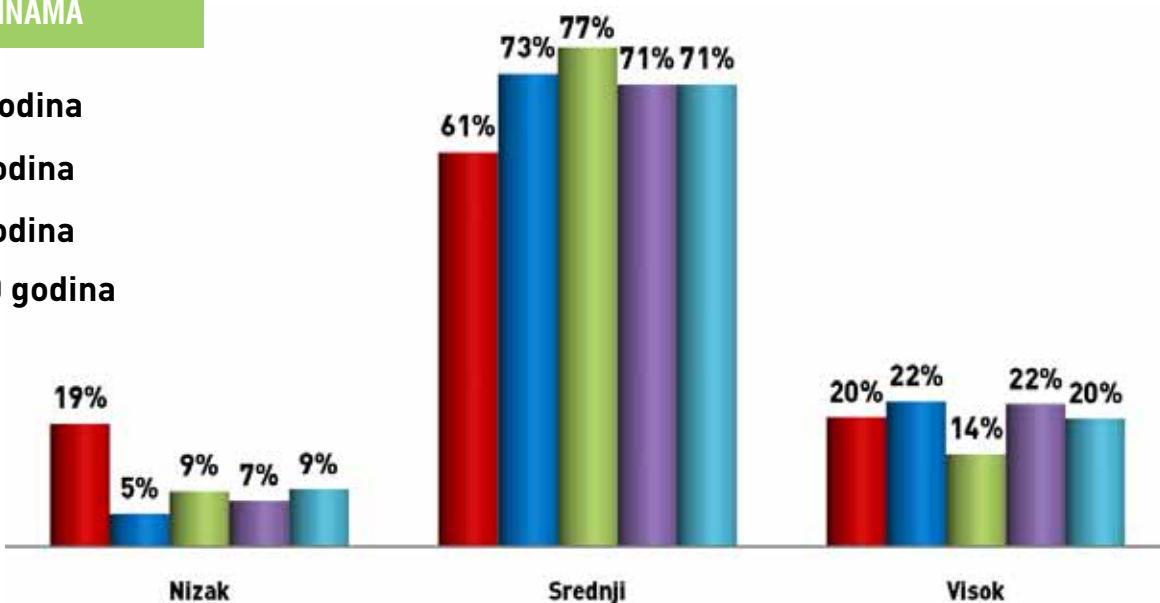
- Žene
- Muškarci
- Ukupno

Slika 2.

PRIHODOVNI RAZREDI PO DOBNIM SKUPINAMA

- 19 - 29 godina
- 30 -39 godina
- 40 -49 godina
- Preko 50 godina
- Ukupno

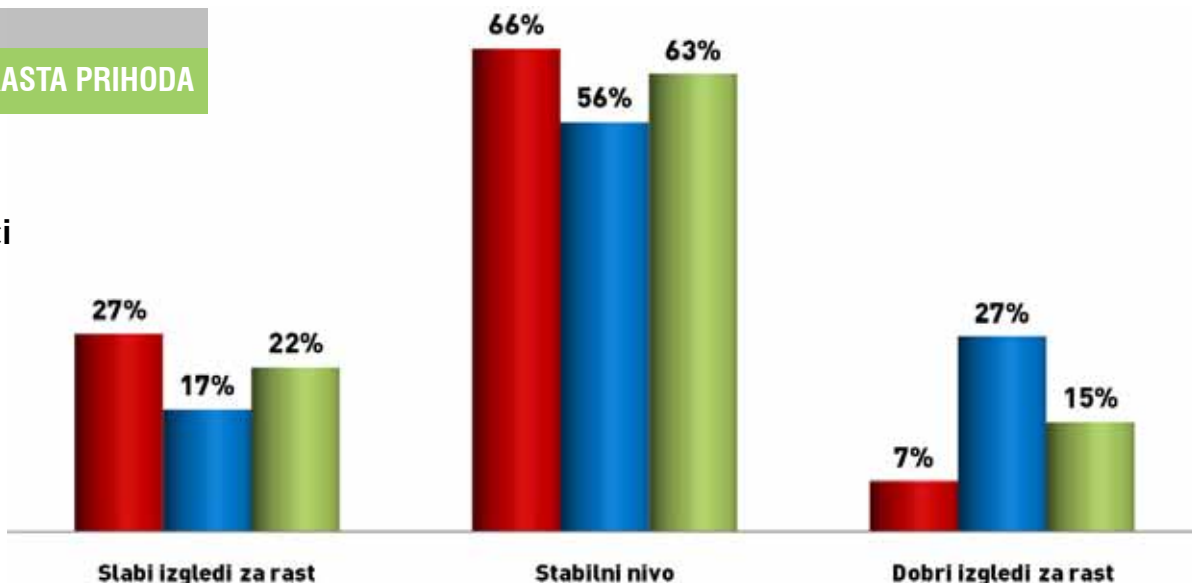

POTENCIJAL PRIHODA I IMOVINE

Slika 3.

POTENCIJAL RASTA PRIHODA

- Žene
- Muškarci
- Ukupno

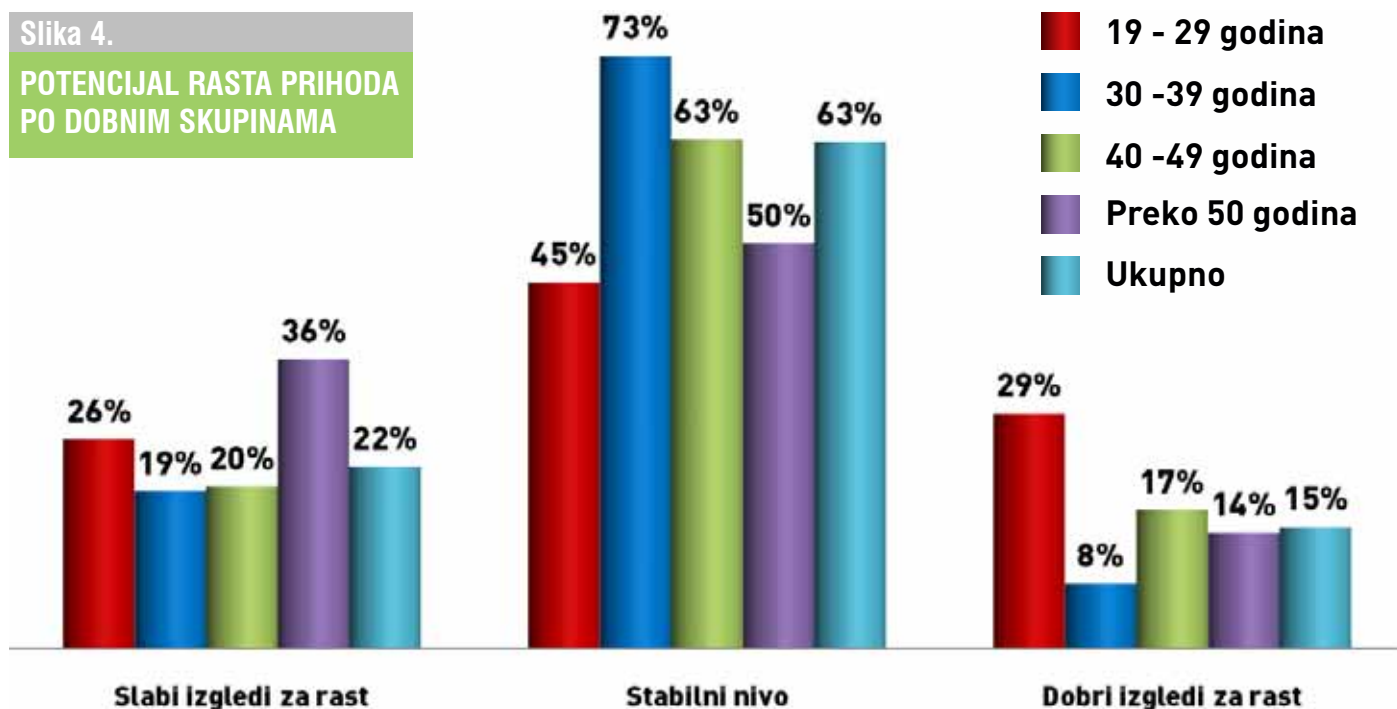
Na pitanje o potencijalu rasta prihoda, većina ispitanika izjasnila se da su njihovi prihodi stabilni (63%). 27% ispitanih muškaraca i svega 7% ispitanih žena smatra kako su im izgledi za rast prihoda dobri.

Promatrano po dobnim skupinama, stariji od 50 godina u najvećoj mjeri smatraju da su im slabi izgledi za rast prihoda. S druge strane, 29% ispitanika u dobnj skupini 20 – 29 godina smatra kako ima dobre izgleda za rast prihoda. Ispitanici u dobnj skupini 30 – 39 godina u najvećoj mjeri ocjenjuju svoje prihode stabilnima (73%).

Slika 4.

POTENCIJAL RASTA PRIHODA PO DOBNIM SKUPINAMA

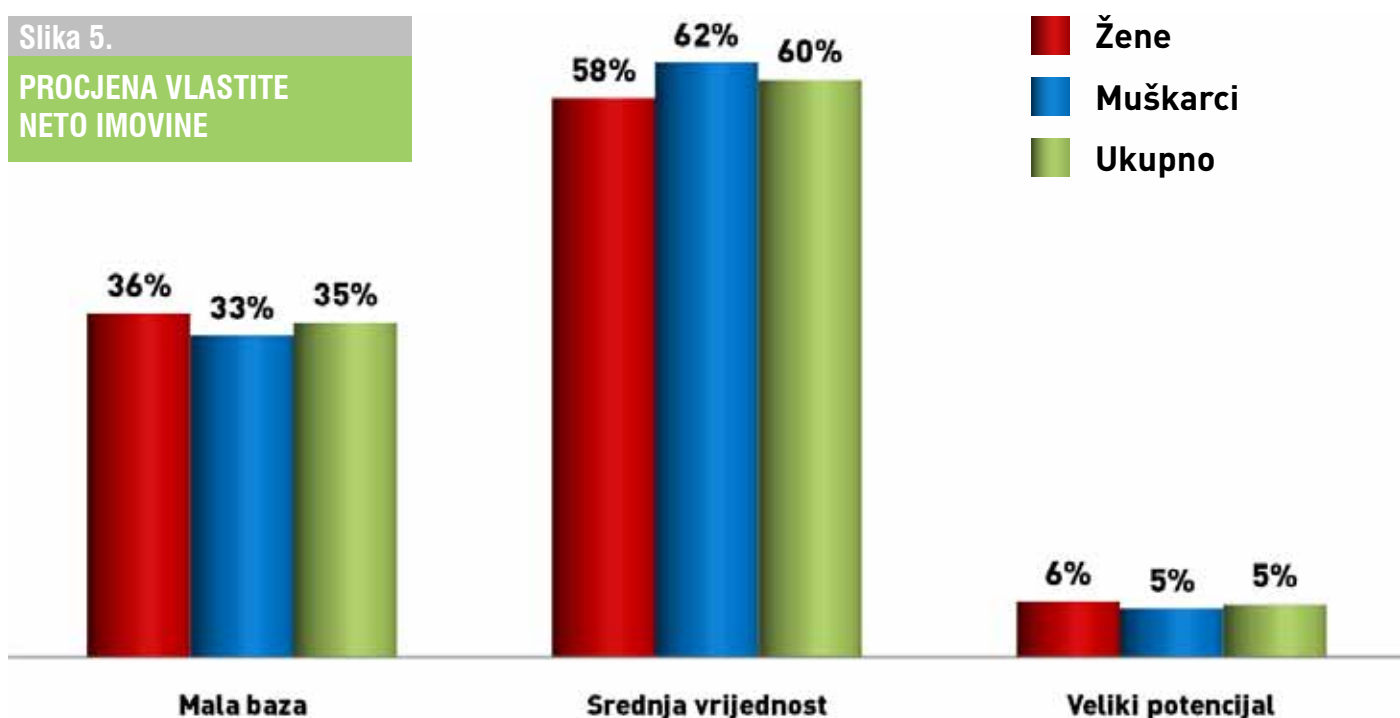
- 19 - 29 godina
- 30 -39 godina
- 40 -49 godina
- Preko 50 godina
- Ukupno

Među anketiranim financijskim stručnjacima, njih 60% procjenjuje vrijednost vlastite neto imovine kao srednju vrijednost, dok samo 5% smatra da vrijednost njihove neto imovine ima veliki potencijal.

Slika 5.

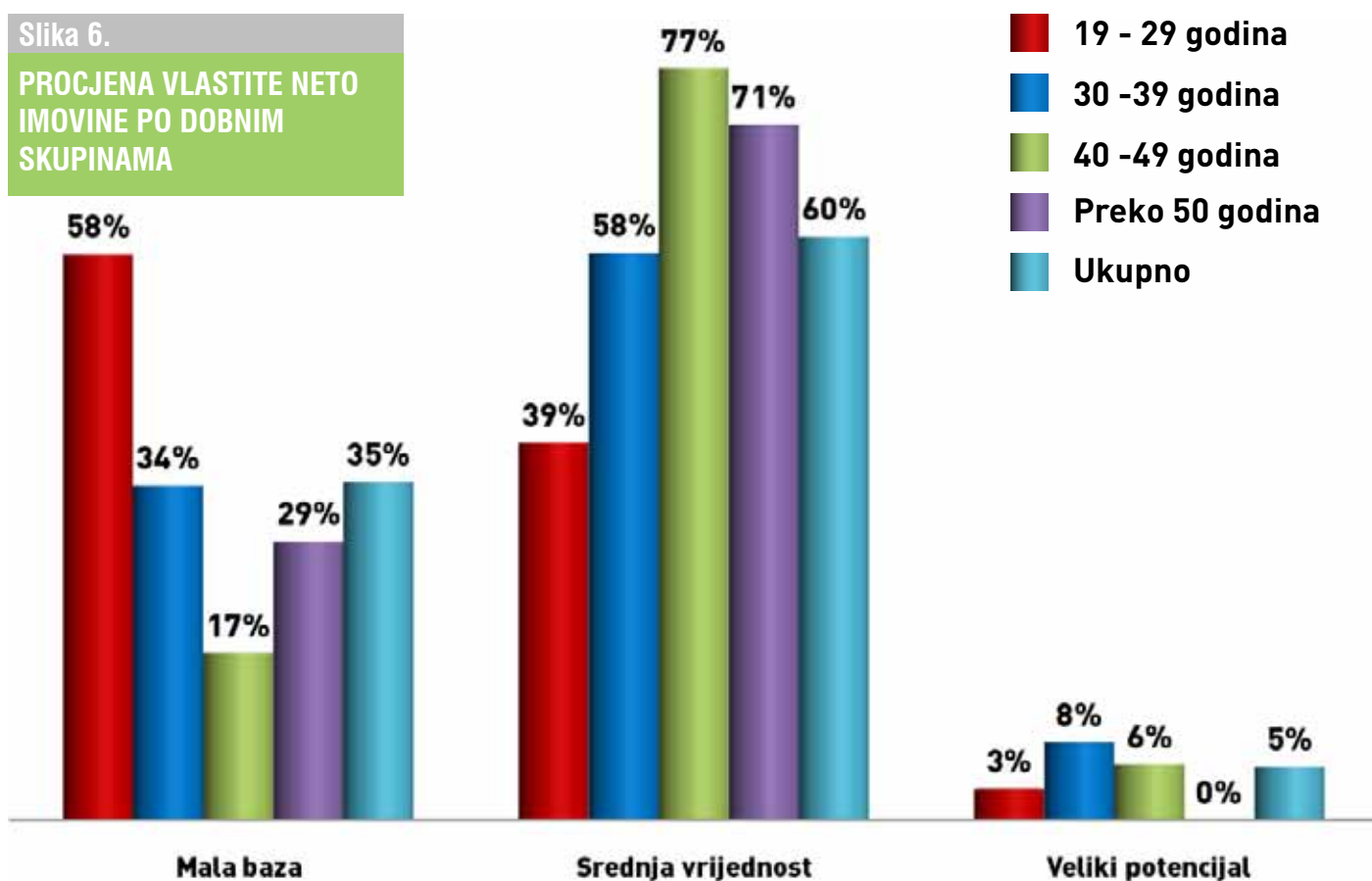
PROCJENA VLASTITE NETO IMOVINE

Gledano prema dobnim skupinama svoju neto imovinu smatra malom čak 58% ispitanika dobene skupine 20-29 godina, dok 77% ispitanika između 40 i 49 godina vrijednost svoje neto imovine procjenjuje kao srednju, a visoku vrijednost neto imovine posjeduje najviše onih u dobnj skupini od 30 do 39 godina (8%).

Slika 6.

PROCJENA VLASTITE NETO IMOVINE PO DOBNIM SKUPINAMA

ŠTEDNJA

Ukupno 82% ispitanika izjavilo je da štedi, 43% redovito, a 39% povremeno. Zanimljivo je da su redovitoj štednji skloniji muškarci (48%) od žena (39%).

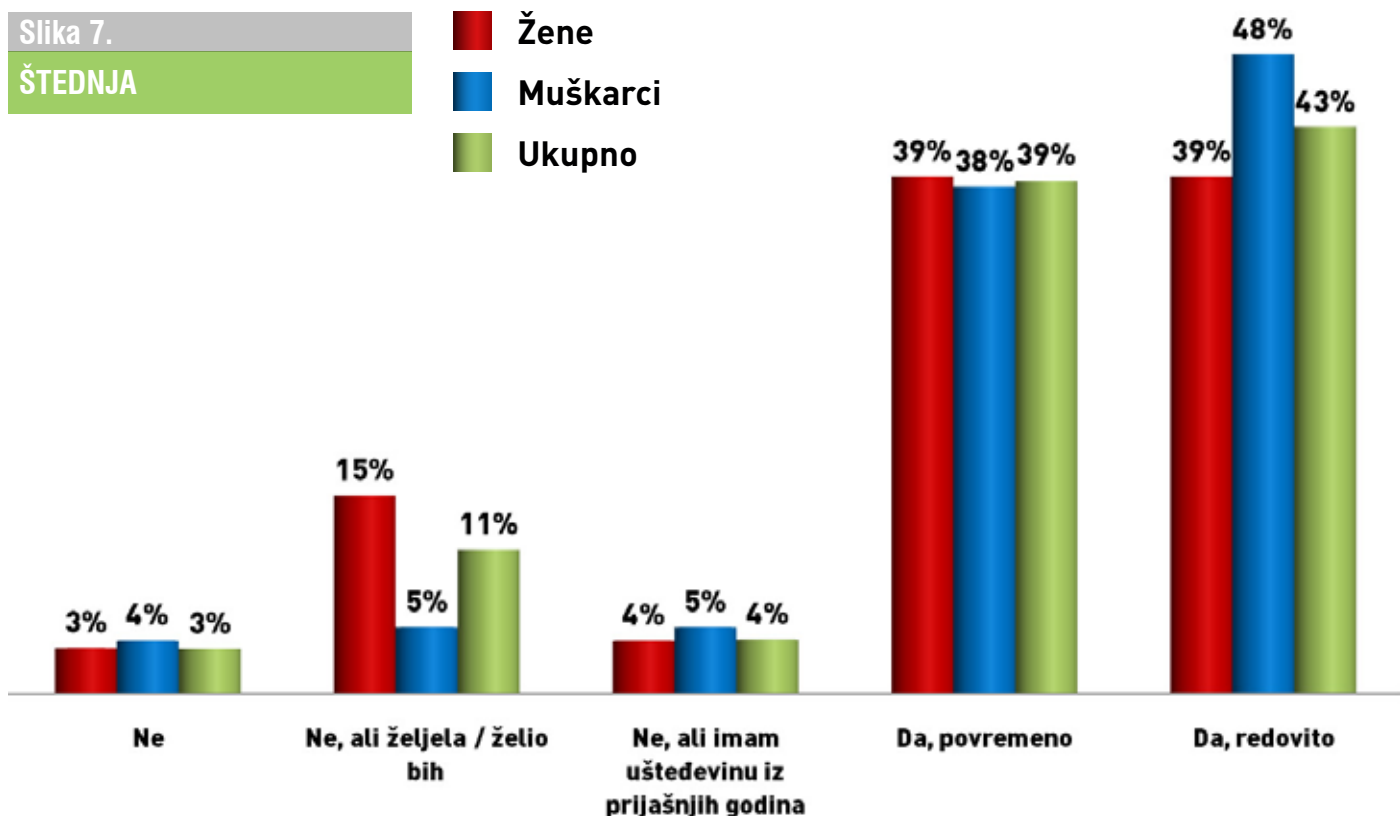
Iznenadjujuće, najzastupljenija dobna skupina koja redovito štedi je ona između 19 i 29 godina (njih 48%), dok su najmanje zastupljeni stariji od 50 godina s 29% njih koji redovito štede. Međutim, čak 57% starijih od 50 godina povremeno štedi.

4% ispitanika ima ušteđevinu iz prethodnih razdoblja. Svega 14% ispitanika ne štedi, ali bi njih 11% željelo štediti.

Slika 7.

ŠTEDNJA

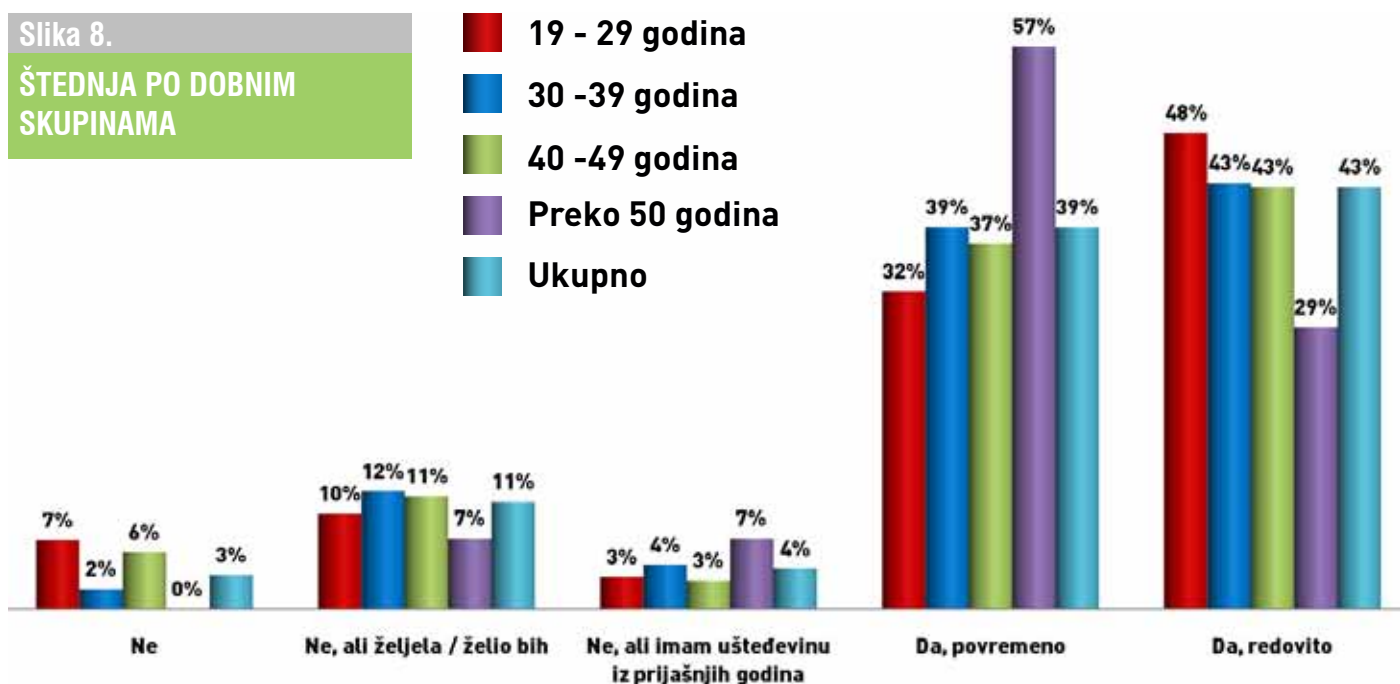
- Žene
- Muškarci
- Ukupno

Slika 8.

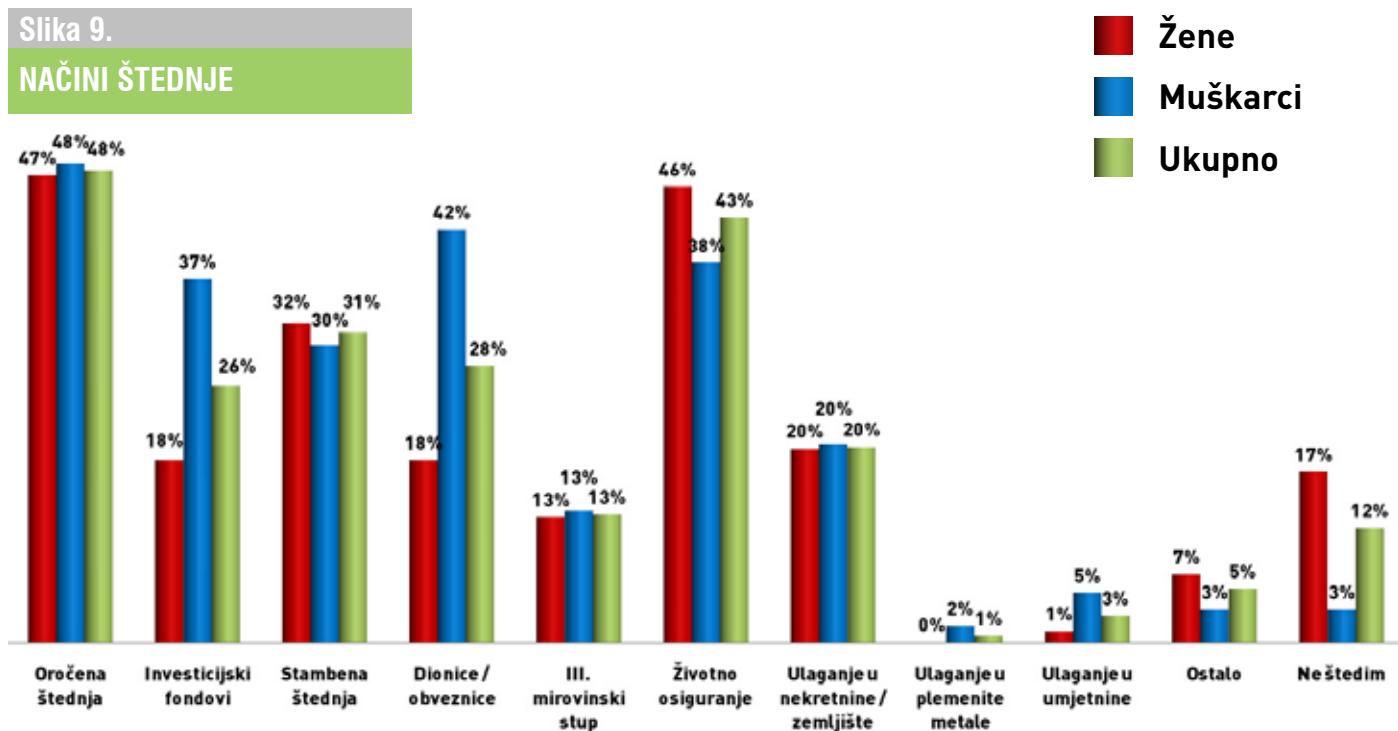
ŠTEDNJA PO DOBNIM SKUPINAMA

- 19 - 29 godina
- 30 -39 godina
- 40 -49 godina
- Preko 50 godina
- Ukupno

Slika 9.

NAČINI ŠTEDNJE

Kada govorimo o načinima štednje jedan od najzastupljenijih načina štednje je oročena štednja (48%), a slijede ju životno osiguranje (43%) i stambena štednja (31%). Zanimljivo je da gotovo duplo više muškaraca nego žena štedi u "novijim" oblicima štednje kao što su investicijski fondovi, dionice/obveznice i ulaganja u umjetnine. 20% svih ispitanika ulaže u nekretnine, a da je posjedovanje nekretnine najvažniji faktor financijske sigurnosti u budućnosti smatra 33% ispitanika. Samo 13% ispitanika uplaćuje sredstva u III. mirovinski stup.

Za mirovinu štedi 37% ispitanika, za budućnost djece 31%, za crni fond njih 28%, a za kupnju nekretnine njih 19%. Istraživanje pokazuje da muškarci štede za poslovne poduhvate puno više od žena, dok žene više štede za godišnje odmore i putovanja.

Također, većina žena, njih 40%, štedi za ostvarenje kratkoročnih ciljeva, dok muškarci, za razliku od njih, većinom štede za dugoročne ciljeve (39%).

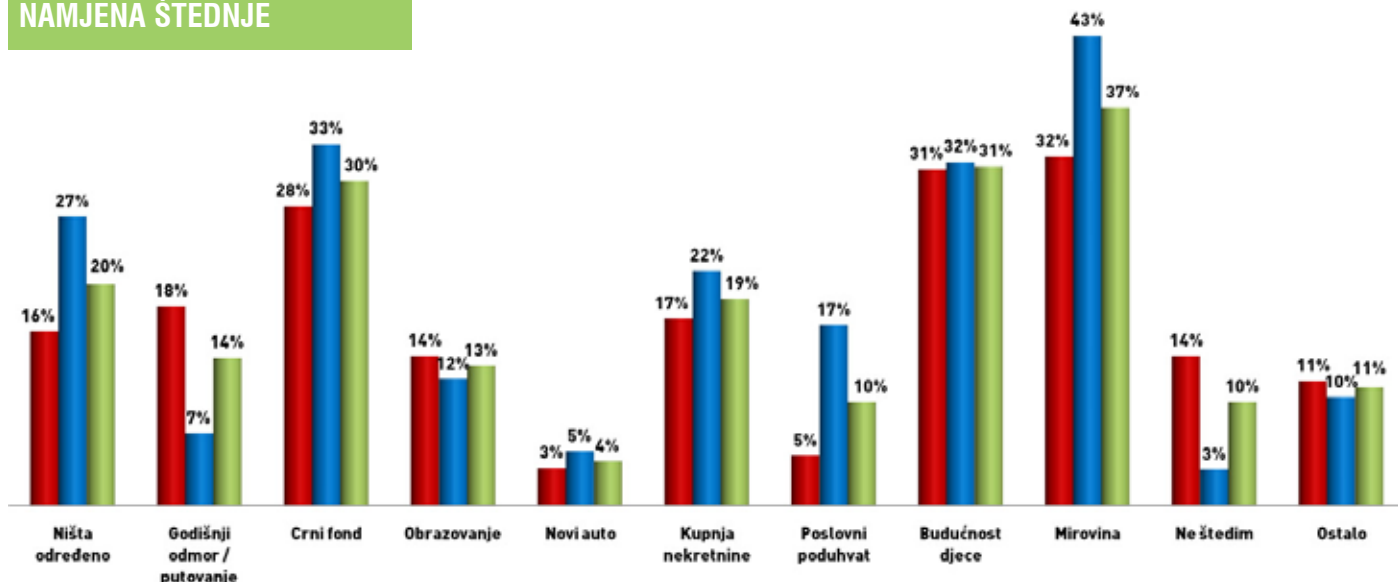
Slika 10b.

CILJ ŠTEDNJE

Slika 10a.

NAMJENA ŠTEDNJE

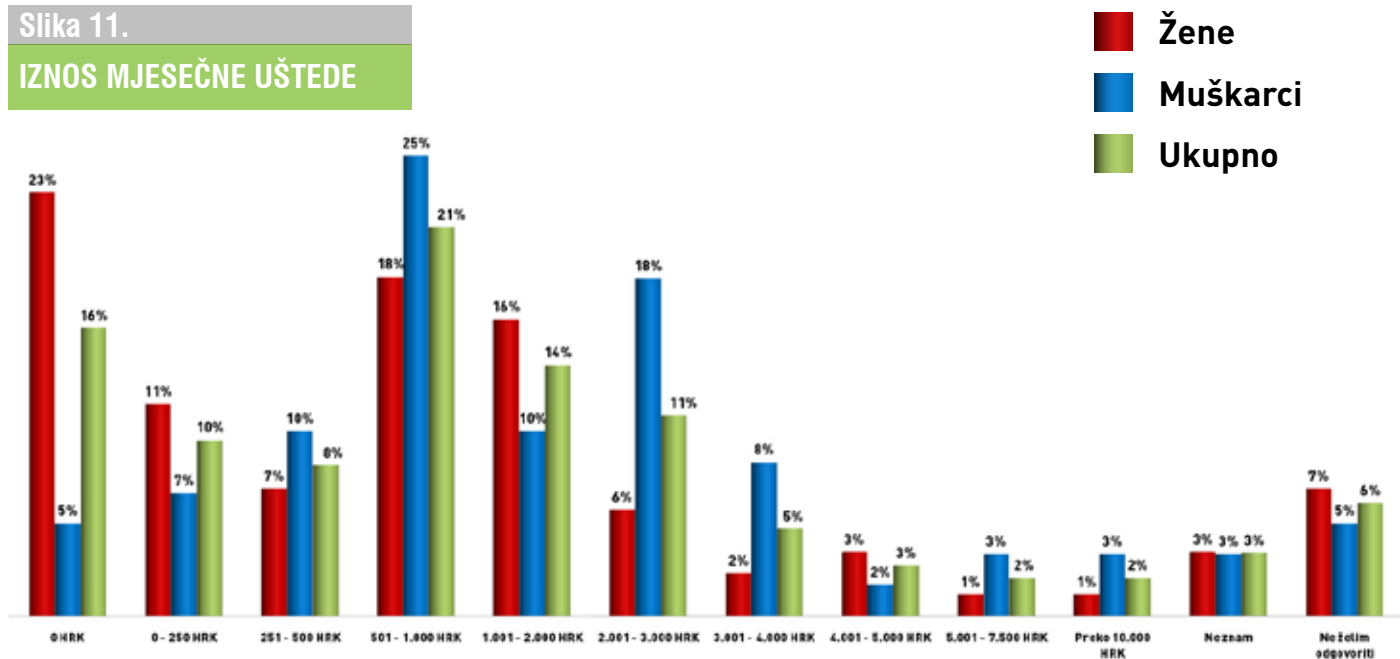
Najveći dio ispitanika, njih 21%, mjesečno iz vlastitih prihoda uštedi od 501 do 1.000 kuna.

Kako se iznosi mjesečne štednje povećavaju, raste i udio muškaraca, te iznose veće od 2.000 kuna mjesečno uglavnom više izdvajaju muškarci nego žene.

Kada promatramo godišnje iznose ušteda kućanstva, najviše kućanstava, njih 10%, uštedi od 30.000 do 40.000 kuna, dok 15.000 do 20.000 kuna godišnje uštedi njih 9%.

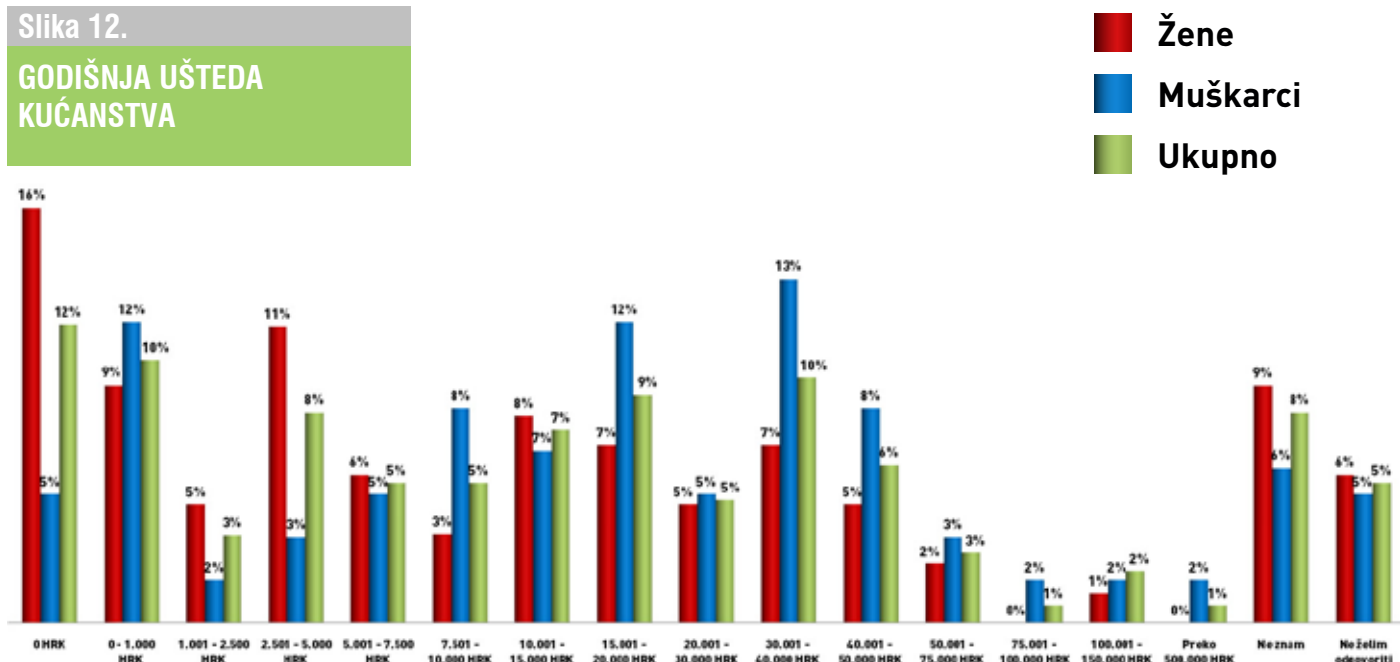
Slika 11.

IZNOS MJESEČNE UŠTEDE

Slika 12.

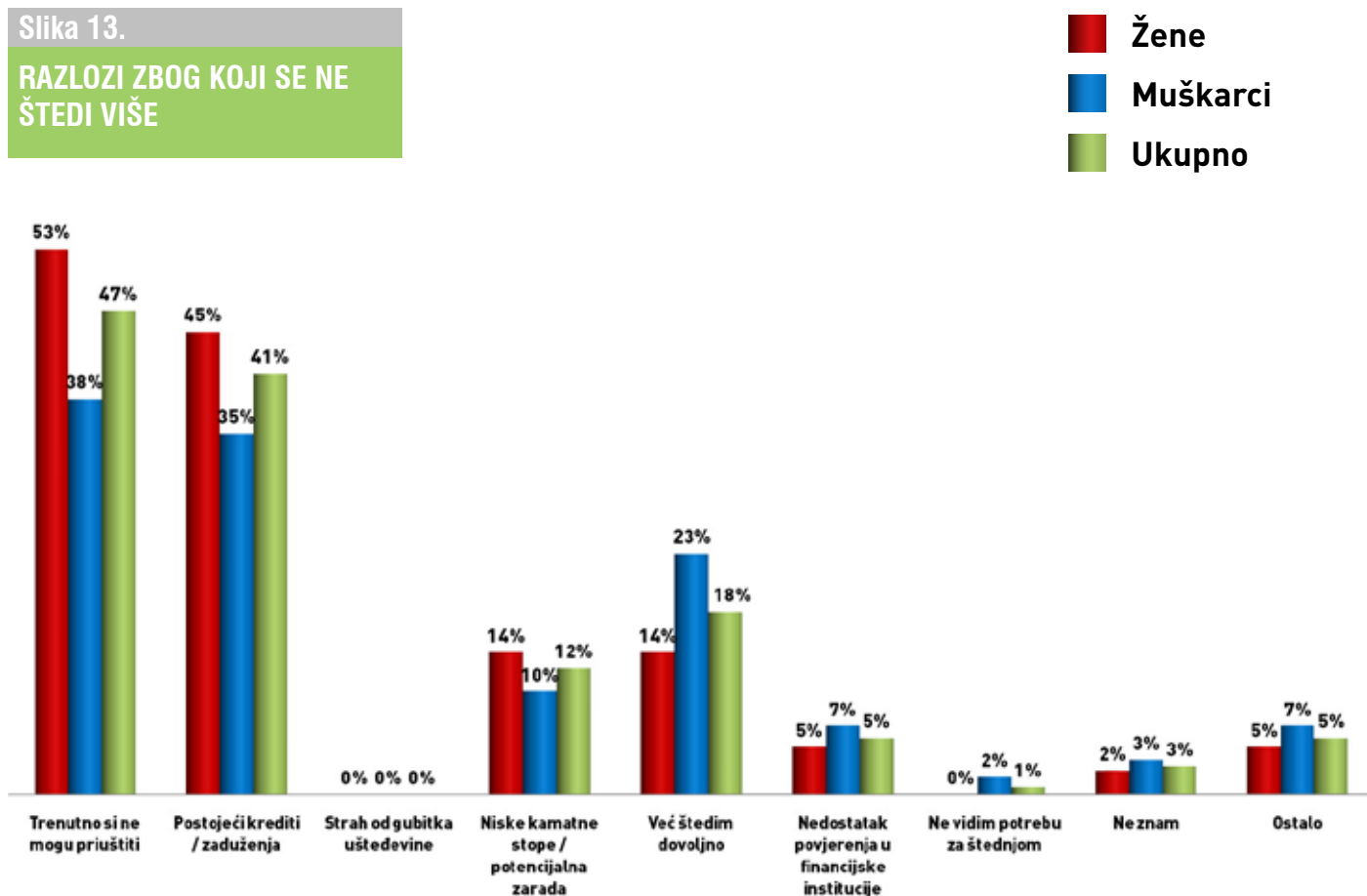
GODIŠNJA UŠTEDA KUĆANSTVA

Kao razloge zbog kojih nisu u mogućnosti više štediti, 47% ispitanika navodi da si to trenutno ne može priuštiti, a 41% kao razlog navodi već postojeće kredite ili zaduženja. 18% ispitanika smatra da već štedi dovoljno, a samo 5% ispitanika je kao razlog navelo nepovjerenje u financijske institucije.

Slika 13.

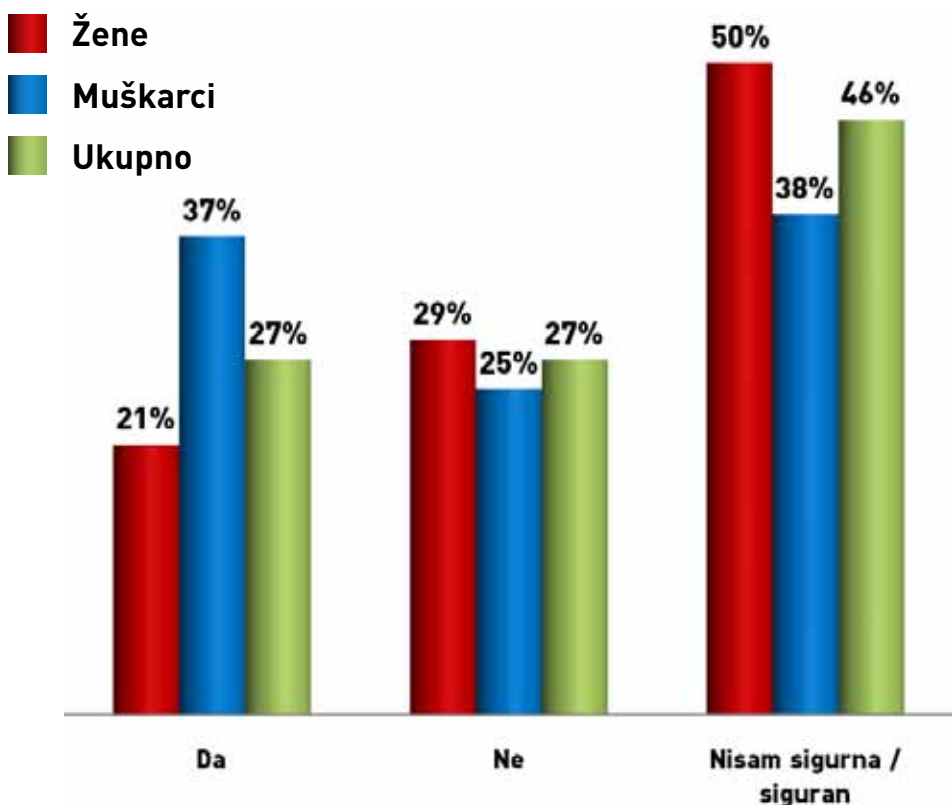
RAZLOZI ZBOG KOJI SE NE ŠTEDI VIŠE

Slika 14.

IZNOS MOJE ŠTEDNJE BITI ĆE DOVOLJAN AKO NASTUPE NEOČEKIVANI DOGAĐAJI...

Na pitanje da li je iznos njihove štednje dovoljan ako nastupe neočekivani događaji, 46% ispitanika odgovorilo je da nije sigurno, dok je 27% njih odgovorilo da je iznos njihove uštedevine dovoljan.

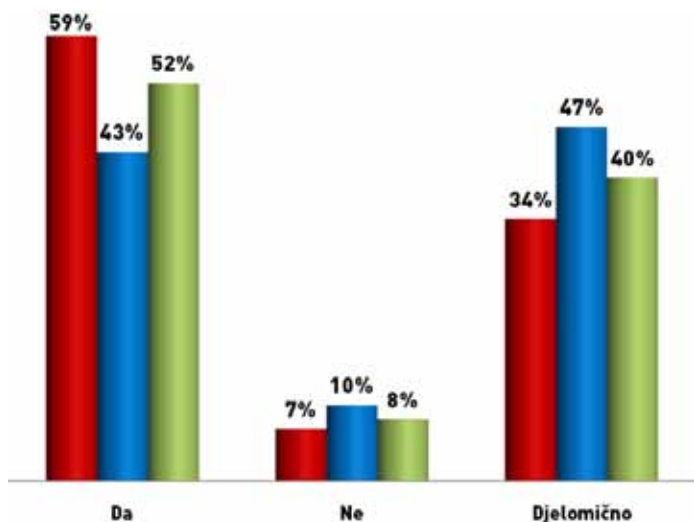

Na pitanja o karakteristikama koje štednja treba imati, 52% ispitanika odgovorilo je da im je bitan brz pristup ušteđenim sredstvima, a 56% ostvarivanje niže, ali sigurnije stope povrata.

Da ispitanici nisu skloni preuzimanju velikog rizika pokazuje i podatak da ih je samo 16% spremno prihvatiti viši rizik u zamjenu za potencijalno viši povrat na ušteđena sredstva.

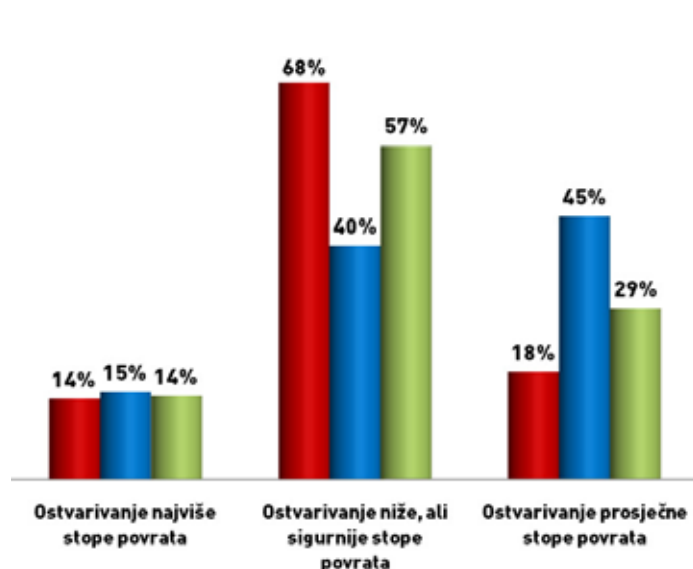
Slika 15.

DA LI VAM JE BITAN BRZ PRISTUP UŠTEĐENIM SREDSTVIMA

Slika 16.

KOD POVRATA NA UŠTEDEVINU NAJVAŽNIJE MI JE...

- Žene
- Muškarci
- Ukupno

Život u današnje doba smatra rizičnijim čak 84% ispitanika, a najviše ih brine pad društvenog standarda (23%), nesigurnost radnog mjesta (22%) te slabo zdravlje (20%).

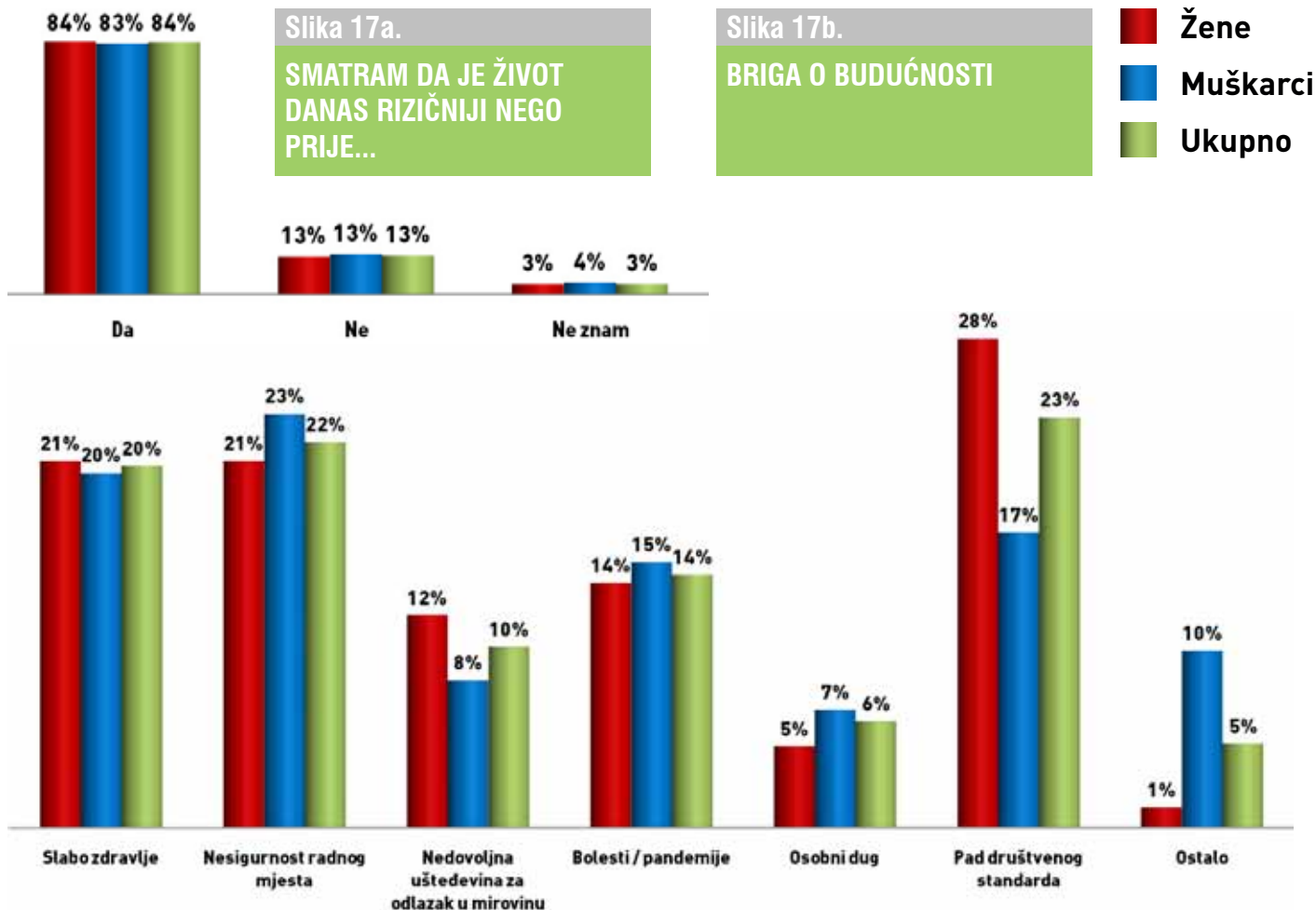
Slika 17a.

SMATRAM DA JE ŽIVOT DANAS RIZIČNIJI NEGO PRIJE...

Slika 17b.

BRIGA O BUDUĆNOSTI

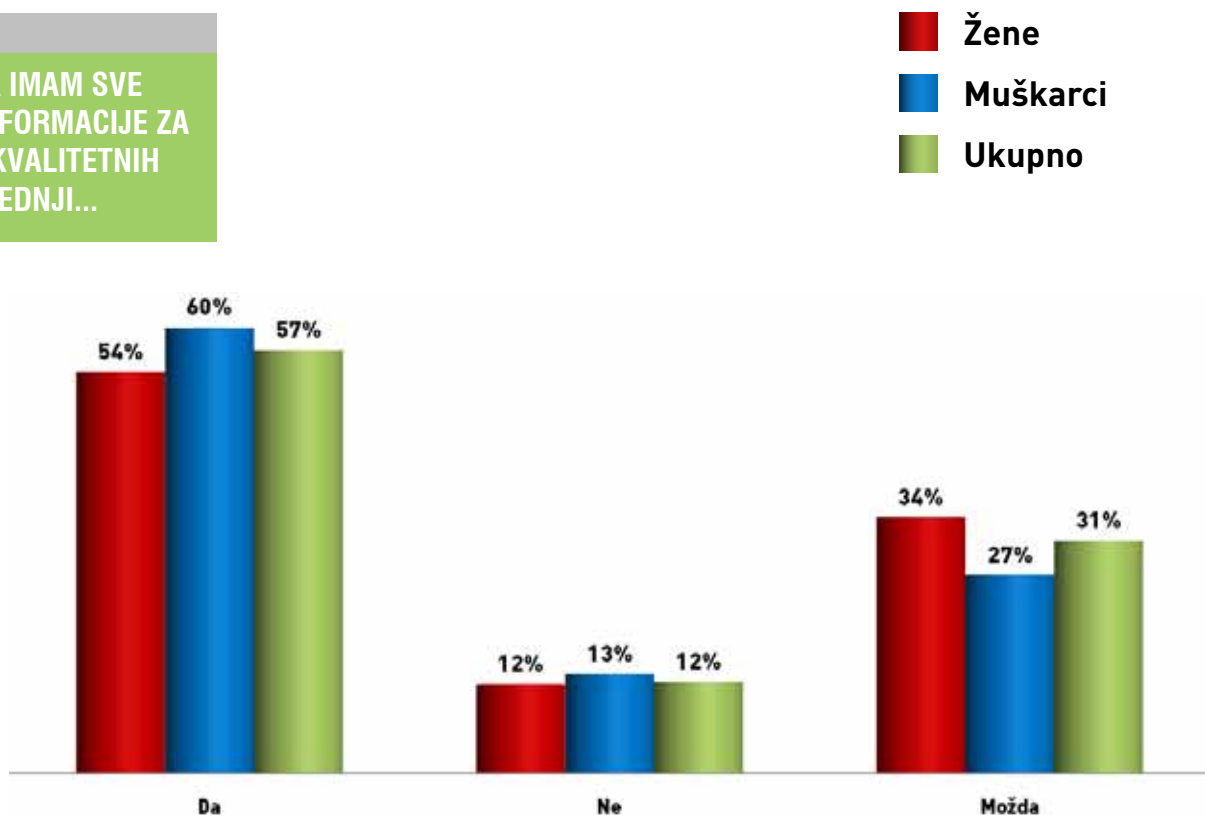
- Žene
- Muškarci
- Ukupno

No ipak, 56% ispitanika smatra da ima sve potrebne informacije za donošenje kvalitetnih odluka o osobnim financijama, čak 31% ih je odgovorilo s možda, a samo 12% smatra da nema sve potrebne informacije za donošenje kvalitetnih odluka o štednji.

Također, 50% ispitanika smatra da im ne treba savjet o financijskim proizvodima i uslugama, a u slučaju da traže savjet, najviše ih se oslanja na savjete partnera, obitelji, prijatelja i kolega, a najmanje na financijske djelatnike poput brokera, računovođa, bankara i agenata osiguranja.

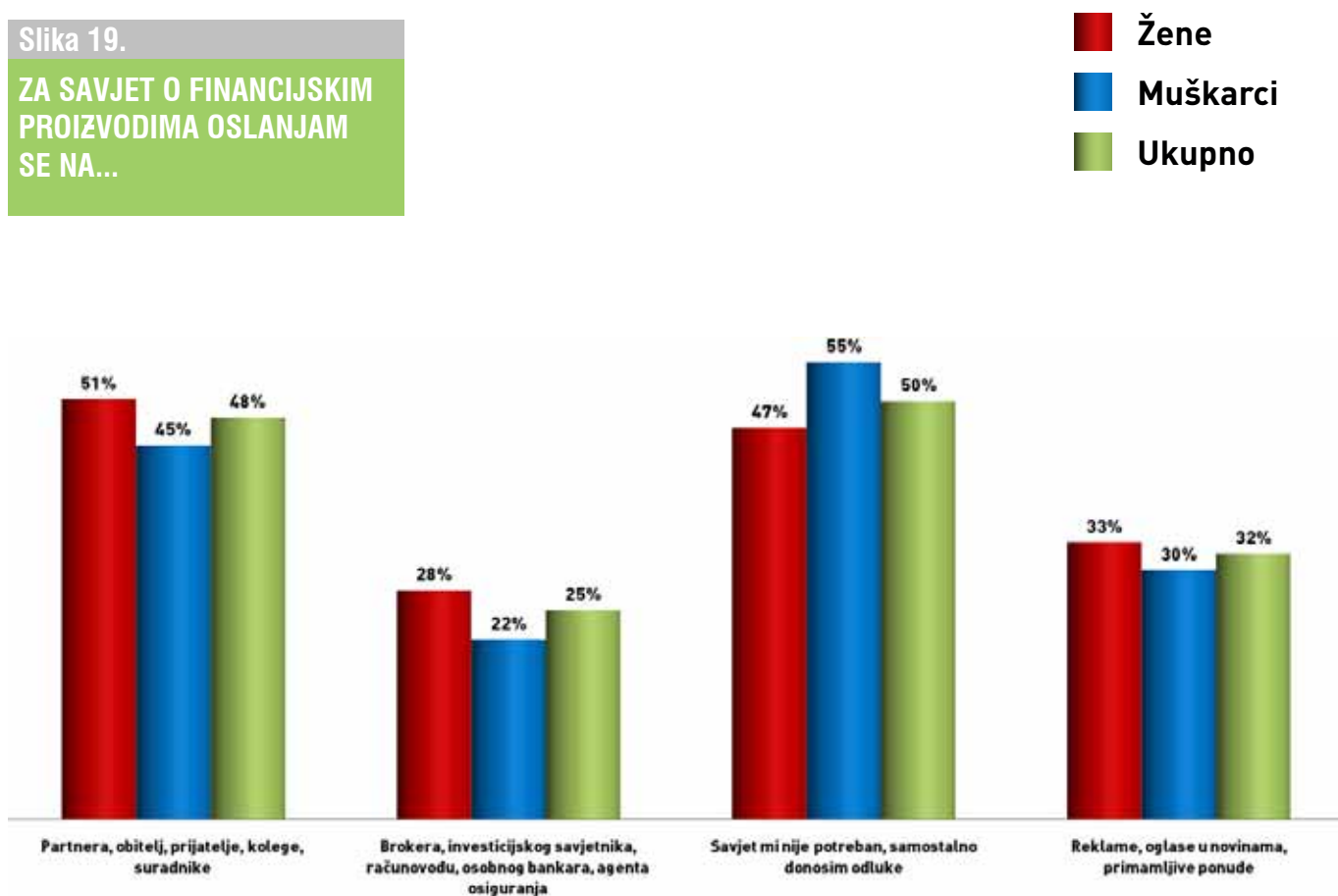
Slika 18.

SMATRAM DA IMAM SVE POTREBNE INFORMACIJE ZA DONOŠENJE KVALITETNIH ODLUKA O ŠTEDNJI...

Slika 19.

ZA SAVJET O FINANCIJSKIM PROIZVODIMA OSLANJAM SE NA...

Štednja, zašto ne?

Racionalno gledajući, štednja je dobra. Zašto ne štedimo? Jer svoje odluke ne donosimo racionalno. Novac je sastavni dio modernog života. Svaki dan donosimo odluke o tome da li želimo platiti određenu cijenu za određene proizvode i koliko želimo platiti.

Odluke vezane uz novac su toliko česte, da ih smatramo prirodnim. Međutim, novac je tek nedavno dio povijesti čovječanstva i donosi svoje probleme, a odluke vezane uz novac su teške. Dan Ariely svojim je istraživanjima na području bihevioralne ekonomije proučavao kako ljudi donose odluke vezane uz novac.

Istraživanja su pokazala da ljudi imaju pojednostavljena pravila, heuristike, vezane uz novac kako bi si olakšali donošenje odluka u vezi novca. Jedna od često korištenih heuristika je prošlo iskustvo. Ukoliko u prošlom iskustvu imamo neki dokaz za dobre odluke u vezi novca mi ćemo takvu odluku ponoviti. Ukoliko ste štedjeli u prošlosti, velika je vjerojatnost da ćete odlučiti štedjeti i danas.

Ta strategija ponavljanja prošlih odluka čini se razumna. Međutim, opterećena je barem sa dva potencijalna problema. Prvi je problem taj što neka ponašanja koja i nisu tako korisna mogu postati navika i više se niti ne pitamo koliko želimo platiti za određeni proizvod, koliko želimo potrošiti i sl. Drugi je problem taj što se tržište i tržišni uvjeti mijenjaju, a mi nismo spremni odustati od naše strategije ponavljanja prošlih odluka. Tako ne primijetimo da je povećana kamata na štednju i sl., te ostajemo kod naše originalne odluke iako tržišni uvjeti u kojima smo je donijeli nisu više primjenjivi.

Dakle, proučite stare navike i stare odluke vezane uz novac. Koristite li ih kao uporište za današnje odluke bez razmišljanja? Za svaku od njih promislite ima li smisla u današnjim uvjetima na tržištu.

Kako navodi dr. Ariely novac je kompleksan i teško je pažljivo ispitati i preispitati svaku odluku koju smo donijeli. Ali ako ispitamo naše navike, imamo šansu kreirati nove koje će nam dugoročno donijeti korist.

**Rajka Marković
Zvezdana Dragojević
Prava Formula d.o.o.
Upravljanje ljudskim potencijalima
www.pravaformula.hr**

Od 1. svibnja na snazi su novi pravilnici...

NARODNE NOVINE - ZAGREB

PRAVILNIK O SADRŽAJU
I NAČINU VOĐENJA
EVIDENCIJE O RADNICIMA

Od 01. svibnja 2011. godine na snazi je novi Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i Pravilnik o sadržaju obračuna plaće, naknade plaće ili otpremnine.

24. ožujka 2011. godine donesen je novi Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima NN 37/11 koji propisuje sadržaj i način vođenja evidencije o radnicima, ako drugim propisom nije drukčije uređeno. Na snagu je stupio 01. svibnja 2011. godine čime prestaje važiti Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima NN 66/10 koji je zbog poteškoća u primjeni uzrokovao brojne reakcije.

Poslodavci su dužni voditi tri grupe podataka: o zaposlenim radnicima, o radnom vremenu zaposlenih i podatke o drugim radno angažiranim osobama.

Novim se Pravilnikom smanjuje broj obveznih podataka o radnicima i o radnom vremenu, uvode iznimke za neke zaposlene u djelatnosti odgoja i obrazovanja, fleksibilnije se uređuje ažurnost i način vođenja podataka, te skraćuju rokovi čuvanja nekih evidencija.

Novosti vezano za vođenje podataka o radnom vremenu

+ Obvezni/Neobvezni podaci

Sukladno odredbama novog Pravilnika, evidencija o radnom vremenu treba sadržavati dan u mjesecu. S druge strane više nije obavezno evidentirati:

- + sate rada u preraspodijeljenom radnom vremenu i razdoblje preraspodijeljenog radnog vremena,
- + sate provedene na službenom putu,
- + sate terenskog rada,
- + vrijeme roditeljskog dopusta ili korištenja drugih prava sukladno posebnom propisu,
- + sate neplaćenog dopusta.

+ Podaci o početku i završetku rada

Podatke o početku i završetku rada poslodavac je obavezan voditi samo ako je obaveza vođenja tih podataka ugovorena kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između

radničkog vijeća i poslodavca, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu i tada ih je obavezan evidentirati najkasnije na završetku sljedećeg radnog dana za prethodni radni dan, a u slučaju da neki od tih podataka do tada nije poznat, poslodavac ih je obavezan evidentirati odmah po saznanju istih.

+ Podaci koji kod radnika na postoje

Poslodavac u evidenciji radnog vremena nije obavezan voditi podatke iz odredbe o radnom vremenu koji u razdoblju odnosno mjesecu za koje se plaća ili naknada plaće isplaćuje kod radnika ne postoje.

+ Rok za popunjavanje evidencije

Evidencija o radnom vremenu vodi se uredno i razumljivo po razdoblju odnosno mjesecu za koje se plaća ili naknada plaće isplaćuje, a poslodavac je obavezan istu popuniti najkasnije sedmog dana od dana za koji se podaci popunjavaju, osim u slučaju kada je poslodavac obavezan voditi podatke o početku i završetku rada.

+ Samostalnost u određivanju radnog vremena

Ako s njima nije ugovorio samostalnost u određivanju radnog vremena, stanke te dnevnog i tjednog odmora, poslodavac je dužan voditi odgovarajuće podatke iz članka 8. ovoga Pravilnika i za radnike koji su kao rukovodeće osoblje statutom, društvenim ugovorom, izjavom o osnivanju ili drugim pravilima poslodavca ovlašteni voditi poslove poslodavca i koji samostalno donose odluke o organizaciji rada i poslovanja poslodavca, te za radnike članove obitelji poslodavca fizičke osobe koji žive u zajedničkom kućanstvu s poslodavcem i koji u radnom odnosu obavljaju određene poslove za poslodavca.

+ Rok čuvanja evidencije

Podaci o radnom vremenu vode se pisano na papiru ili u elektroničkom obliku, pri čemu se mogu koristiti odgovarajuće kratice s jasnim pojašnjenjem značenja istih, te se čuvaju najmanje četiri godine, a u slučaju kada poslodavac ima

saznanja da je pokrenut radni spor u pogledu ostvarenja prava iz radnog odnosa ili u vezi s radnim odnosom, pri čemu bi za ostvarenje tih prava mogla biti relevantna i evidencija o radnom vremenu radnika za određeno razdoblje, ista se čuva do pravomoćnog okončanja toga spora. Prema odredbama prošlogodišnjeg Pravilnika evidencije su se trebale čuvati 6 godina.

+ **Mjesto čuvanja evidencije**

Kao i do sada, poslodavac će biti dužan evidenciju o radnom

vremenu imati u svom sjedištu, ali je novost da ako šest ili više radnika ugovorene poslove obavlja izvan sjedišta poslodavca u izdvojenoj organizacijskoj ili poslovnoj jedinici odnosno prostoru tijekom cijelog razdoblja odnosno mjeseca za koje se plaća ili naknada plaće isplaćuje, poslodavac je za njih evidenciju dužan imati i u toj izdvojenoj organizacijskoj ili poslovnoj jedinici odnosno prostoru za prethodno razdoblje od najmanje jedne godine.

Novosti vezano za vođenje podataka o radnicima

Evidencija o radnicima poslodavca nije doživjela značajnije izmjene.

- + Propisano je da je o podatak o radnoj dozvoli (posjedovanje i trajanje) potreban ako je radnik stranac i ako je posjedovanje iste obvezno.
- + Uz vrijeme mirovanja radnog odnosa potrebno je voditi i evidenciju o vremenu roditeljskog dopusta ili korištenja drugih prava sukladno posebnom propisu.
- + Evidencija kao i do sad mora sadržavati naznaku radi li se o poslovima na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem, ali dodan je tekst da evidencija mora sadržavati podatak kako se to povećanje računa
- + Naznaku o tomu je li ugovorena zabrana natjecanja i njeno trajanje, više nije obavezno voditi.
- + Sukladno odredbama novog Pravilnika poslodavac u evidenciji o radnicima nije obavezan voditi podatke koji kod radnika ne postoje.
- + U svezi obveze vođenja posebnih evidencija, novost je što poslodavac više nije obavezan voditi evidencije o radnicima koje mu je ustupila agencija.
- + Evidenciju o osobama čiji rad koristi, osim evidencije o radnicima, poslodavac počinje voditi danom početka njihovoga rada i ažurno je vodi do prestanka rada tih osoba, te istu čuva najmanje tri godine od dana prestanka njihovoga rada. Prema dosadašnjem pravilniku evidencija se trebala čuvati 6 godina.

Novosti vezane za obračun plaće

Zaključno napominjemo da je u istom broju Narodnih novina (37/11) objavljen i novi [Pravilnik o sadržaju obračuna plaće, naknade plaće ili otpremnine](#) koji propisuje sadržaj obračuna isplaćene plaće i naknade plaće, odnosno obračuna iznosa istih koje je poslodavac radniku bio dužan isplatiti ako ih na dan dospelosti nije isplatio i obračuna isplaćene otpremnine, odnosno iznosa otpremnine koju je poslodavac radniku bio dužan isplatiti ako je na dan dospelosti nije isplatio. Poslodavci koji do zadnjeg dana u mjesecu ne isplate dospjelu plaću, naknadu plaće i otpremninu dužni su radniku uručiti obračune koji se smatraju ovršnim ispravama i omogućavaju radniku prisilnu naplatu potraživanja od poslodavca.

Izmjene koje su uslijedile novim Pravilnikom su sljedeće:

- + Podatak o računu radnika i kod koje banke je otvoren upisuje se samo ako se plaća isplaćuje na račun.
- + Više se ne iskazuje planirani redovni fond sati.
- + Ostvareni sati prikazuju se po slijedećim stavkama: redovan rad, redovan rad nedjeljom, redovan dan blag danom i neradnim danom, redovan rad noćni, prekovremeni rad, prekovremeni rad nedjeljom, prekovremeni rad blagdanom i neradnim danom, prekovremeni rad noćni, te eventualni druge stavke uvećanja satnice koje obvezuju poslodavca.
- + Pored iznosa predujma poreza i prireza mora biti naveden iznos osobnog odbitka, te stope poreza i prireza.
- + U obračunu nije potrebno navoditi podatke (stavke) koje radnik nije u tom mjesecu ostvario,
- + Više nije propisan obrazac obračuna plaće, pa poslodavac može kreirati svoj obrazac, pazeći na to da on ima mogućnost upisa i iskazivanja svih propisanih podataka koje je radnik ostvario.
- + Ako plaća nije isplaćena na dan dospjeća, ili nije isplaćena u cijelosti, obračun plaće mora sadržavati potpis i pečat poslodavca.

Koji zapisi su novi?

Recimo da svaki tjedan primete isti dokument, ali nadopunjen novim podacima. Naravno želite moći usporediti dokument koji ste primili ovaj tjedan s dokumentom od prošlog tjedna kako bi utvrdili koji su zapisi novi.

Da bi u tome uspjeli, potrebno vam je polje za jedinstveni identifikacijski broj unosa ili jedinstveni identifikacijski broj klijenta. Ako nemate polje koje sadržava identifikacijski broj, razmislite o unosu polja s ključem. Na primjer, ako u stupcu A imate ime, a u stupcu B prezime, razmislite o dodavanju još jednog stupca s formulom $=A2\&B2$ kako bi kreirali ključ za polje.

Usporedni prikaz dva radna lista

Ovaj korak nije neophodan, ali pojednostavljuje proces. Potrebno je zatvoriti sve Excel dokumente, osim ona 2 koja želite usporediti.

Pozicionirajte se na stariji dokument.

U Excelu 2007/2010, pozicionirajte se na tab *View* i odaberite opciju *View Side by Side*. U Excelu 2003, odaberite *Window, Compare Side by Side with*. U Excelu 2002 i starijim verzijama, koristite *Window, Arrange..., Vertical, OK*.

Sada bismo trebali biti u mogućnosti vidjeti oba skupa podataka, jedan pored drugoga, kao što je prikazano na *Slici 1*.

MATCH

Mnogi korisnici Excela su vješti u korištenju *VLOOKUP* funkcije. S druge strane, mali broj korisnika upotrebljava *MATCH* funkciju. Ali ako razumijete *VLOOKUP*, tada razumijete i *MATCH* jer obje funkcije funkcioniraju na isti način.

- + Prvi argument kod objiju funkcija je vrijednost koju tražite.
- + Kod *VLOOKUP* funkcije, polje s ključem mora se nalaziti u prvom stupcu lookup područja. S funkcijom *MATCH*, specificirate samo područje jednog stupca umjesto cjelokupnog seta podataka.
- + Preskočite argument s brojem stupca iz funkcije *VLOOKUP*. Ovaj argument nije potreban u funkciji *MATCH*.
- + Kao što svaka *VLOOKUP* funkcija završava s *False* ili nulom, i *MATCH* funkcija trebala bi završavati s *False* ili nulom.
- + Dok *VLOOKUP* vraća vrijednost iz lookup tablice, *MATCH* umjesto toga govori poziciju odgovarajuće vrijednosti. Ako vrijednost nije pronađena, funkcija *MATCH* vraća *#N/A* pogrešku.

Za potrebe zadatka, utvrđivanja da li je zapis postojao prošli tjedan, zapravo vas interesira hoće li funkcija *MATCH* vratiti broj. Ako dobijete broj, zapis je postojao prošli tjedan. Ako dobijete *#N/A* pogrešku, zapis je nov.

JUNOS FORMULE

S radnim listovima prikazanim jedan pored drugoga, jednostavno je unijeti formulu i to uz pomoć ćelija u svakom radnom listu. Pratite *Sliku 1*, dok slijedite ove korake:

1. Kliknite na ćeliju C2 u dokumentu *OvajTjedan*.
2. Upišite $=MATCH($.
3. Uzmite miš, kliknite na prvi *ID klijenta* u ćeliji A2 dokumenta *OvajTjedan*.
4. Upišite zarez.
5. Pomoću miša, dvaput kliknite na ćeliju A2 u dokumentu *ProšliTjedan*. Prvi klik aktivira taj dokument. Drugi klik odabire ćeliju A2.
6. Pritisnite *Ctrl+Shift+Down Arrow* kako biste odabrali cijeli raspon u stupcu A.
7. Upišite $,0)$ i pritisnite *Enter*.

Ponovno odaberete ćeliju C2 u vašem novom dokumentu. Dvaput kliknite na *fill handle* u donjem desnom kutu ćelije kako biste kopirali formulu u sve retke.

Kao što je prikazano na *Slici 1*, bilo koji zapis s brojem u stupcu C je zapis koji je postojao prošli tjedan. Nije bitno koji broj se prikazuje. Samo činjenica da formula vraća broj ukazuje da je zapis postojao prošli tjedan.

Obratno, bilo koji redak u kojem se pokazuje *#N/A* je novi zapis. Ako radni list sortirate po ovom stupcu, silazno, svi novi zapisi pozicionirati će se na vrh skupa podataka.

Konverzija #N/A u Tekst

Ako trebate prezentirati podatke vaše formule, možda ne želite da piše *#N/A*. Možete koristiti kombinaciju funkcije *IF* i *ISNA* kako biste konvertirali te pogreške u riječi:

```
=IF(ISNA(MATCH(A2,[ProšliTjedan.xlsx]List1!$A$2:$A$140,0)),"New","Existing")
```

Zašto ne koristiti funkciju VLOOKUP umjesto funkcije MATCH?

Zašto jednostavno ne koristiti funkciju *VLOOKUP* koja bi vratila stupac 1 iz tablice. Ovo ima isti učinak; bilo koji redak u kojem se prikazuje *#N/A* je novi zapis, a bilo koji redak u kojem se prikazuje broj je stari zapis. Ovo svakako funkcionira, ali *MATCH* je nešto brži od *VLOOKUP*-a.

Izvor: *Strategic Finance*, Ožujak 2011

ProšliTjedan			OvajTjedan				
	A	B	A	B	C	D	E
1	ID klijenta	Naziv klijenta	1	ID klijenta	Naziv klijenta		
2	1016	Klijent A	2	1016	Klijent A	1	
3	1073	Klijent B	3	1058	Klijent X	#N/A	
4	1155	Klijent C	4	1073	Klijent B	2	
5	1164	Klijent D	5	1105	Klijent AB	#N/A	
6	1235	Klijent E	6	1155	Klijent C	3	
7	1262	Klijent F	7	1183	Klijent BB	#N/A	
8	1278	Klijent G	8	1199	Klijent BC	#N/A	
9	1348	Klijent H	9	1202	Klijent Y	#N/A	
10	1359	Klijent I	10	1234	Klijent Z	#N/A	
11	1364	Klijent I	11	1164	Klijent D		

Slika 1.

+ Google je pokrenuo besplatni online magazin Think Quarterly koji se bavi poslovnim i tehnološkim temama.

www.thinkquarterly.co.uk
www.tportal.hr

+ Sezona letenja u Zračnoj luci Rijeka ove godine otvorila se 15. travnja prvim letom zračnog prijevoznika Ryanair. Njihovi avioni po prvi put povezat će Rijeku i Kvarner s Londonom i Stockholmom.

www.she.hr

+ Sudeći prema rezultatima prvog dana za podnošenje zahtjeva za subvencionirane stanove, 900 stanova, za čiju kupnju je Vlada osigurala novce, mogli bi lagano planuti...

www.tportal.hr

+ Znanstvenici sa Sveučilišta Oxford otkrili su da 16-godišnjaci koji čitaju knjige imaju puno veće izgleda za menadžerske i profesionalne pozicije kad pređu 30-tu, nego oni koji uopće nisu čitali. Studija je pokazala da šanse za rukovodećim pozicijama kod djevojaka koje su čitale knjige u mladosti iznose 39 posto, a kod muškaraca čak 58 posto.

www.metro-portal.hr

+ Nizozemski sud presudio je da 'provaljivanje' lozinke, upadanje u nečiji router i korištenje WiFi veze nije protivno nizozemskom zakonu.

www.idesh.net

+ Prema vlastitoj ocjeni, 78% građana Hrvatske poznaje barem jedan strani jezik, međutim odlično govori i piše na stranom jeziku samo 15% građana, a dobro njih 24%. Pokazalo je to istraživanje GfK-a o tome koliko građani poznaju strane jezike. Da može sudjelovati u razgovoru na nekom stranom jeziku kaže 35% građana, a 26% da ga samo malo razumije.

www.hrt.hr

+ "U svojim nastojanjima da nadvladaju antivirusnu obranu od bankarskih trojanaca i drugog zlonamjernog softvera, hakeri su povećali proizvodnju malvera i drugih Internet ugroza., tako je tijekom prva tri mjeseca u 2011. dnevno izrađeno prosječno 73.000 novih vrsta malvera, što je za 10.000 više od istog razdoblja prošle godine.

www.cert.hr

+ Prije dva tjedna na internetu je „procurila“ naravno neslužbena verzija nove inačice operativnog sustava Microsoft Windows 8 (Milestone 1). No, to izgleda nije bilo dovoljno pa se prije par dana pojavila još novija verzija (Milestone 2)...

www.news.softpedia.com

SPECIJALIST.HR

Za tržište financijskih stručnjaka.

Specijalist d.o.o., Vrbik 10b, HR - 10000 Zagreb

TEL / FAX +385 (0)1 619 42 00 / +385 (0)1 604 05 04

E-MAIL specijalist@specijalist.hr

WEB www.specijalist.hr